

Előzetes jelentés az 1982. évi nyári esztramosi ásatási és természetvédelmi táborról.

1./ RENDEZŐ SZERVEK:

1982. 07. 24 -08.23. között a tornaszentandrási Esztramos hegyen ásatási és természetvédelmi tábort szervezett a miskolci Herman Ottó Múzeum /HOM/ az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal Északmagyarországi Felügyelősége /OKTH. Em.F./ és a Borsod-A-Z. megyei Természetvédelmi Egyesület /BMTE./

A HOM muzeológust és 20.000,- Ft-ot biztosított az ásatásra. Az OKTH. Em.F. a hivatalos engedélyek megadása mellett geológiai felügyelő kiküldésével segítette a munkát, a BMTE. pedig társadalmi munkaerőt biztosította.

A bódvaszilasi Tanács, a volt szociális otthon épületét - a munkavégzés idejére - a tábor rendelkezésére bocsájtotta. A Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat /MKBT/ meghívónk leközlésével, a bánya pedig apróbb szívességekkel segítette munkánkat.

2./ CÉL.

A rendező szervek több cél elérését tűzték ki maguk elé;

- leletmentő ásatás folytatása a tavaly megkezdett munkahelyen, a Szentandrási-barlangban,
- a bányaszinten lévő - veszélyeztetett - barlangok komplex tudományos feldolgozásának megkezdése;
- új barlang, vagy barlangrész feltárása;
- a természetvédelem érdekében hasznos munkavégzés.

3./ JELENLÉVŐK.

A táborban összesen 70 munkát végző, 14 látogató és 11 gyermek volt jelen.

	fő	összes munkanap.
<u>Munkavégzők:</u>		
<u>Hivatalosan jelenlévők:</u>	2	37
<u>Barlangkutató csoportok tagjai:</u>		
Herman Ottó	14	136
Cerberus	4	39
Marcel Loubens	4	27
FTSK.	3	13
USE Pannonia	4	12
Papp Ferenc	1	4
Egyéni barlangkutatók	14	111
BMTE. által szervezettek	26	165
Ö s s z e s e n :	70	544
Sajtó és látogatók	14	14
Gyermekek	11	23

A munkavégzők névsora és a munkanapok száma a következő;

Simán Katalin	31	Czagányi Józsefné	31	Szabó Tanás	30
Czagányi József	22	Barna Aliz	20	Révész Rita	18
Mocsári Ildikó	18	Papp Anikó	18	Szepesi József	18
Tavas László	16	Lénárt László	15	Majoros Zsuzsa	15
Holl Balázs	15	Tavas Béla	12	Borza János	11
Iván István	10	Téglás Judit	9	Holmeczy Csaba	9
Balogh Éva	9	Tohai István	9	Márton Levente	9
Krausz Sándor	9	Berhidai Tamás	8	Turtegin Elek	8
Burián Gábor	8	Bereczki László	8	dr.Plihál Katalin	6
Balogh András	6	dr. Galli Lóránt	6	dr.Galli Lórántné	6
Galli Károly	6	Galli Andrea	6	Petrányi János	6
Kelemen Katalin	5	Kázmér Zsuzsa	5	Gádó Attila	5
Pásztor Ildikó	5	Kovács Zsuzsa	5	Gádoros Miklós	4
Nagy Mihály Zoltán	4	Lukács Beata	4	Albert László	4
Palasik Csaba	4	Szenthe István	4	Tavas Lászlóné	3
Vörös Ákos	3	Csongrádi Balázs	3	Csongrádi Balászné	3
Láner Olivér	3	Józsáné Ficzer Magd	3	Hernádi Béla	3
Dr. Győri Béla	3	Győri Péter	3	Győri Zsolt	3
Kertész János	3	Szabó Zsuzsa	3	Kulcsár Pál	3
Szabó Gyula	3	Vidics Zoltán	2	Cinke Zoltán	2
Körösi András	2	Wata Zoltán	2	Balogh Csaba	2
Pataky László	2	Csekó Árpád	2	dr.Füköh Levente	2
Fükőné Szabó I.	2	Pető Erika	2	Szenthe Istvénné	1
Padányi József	1	József Péter	1		

4./ MUNKAVÉGZÉS, EREDMÉNYEK.

	csopont,	összes fő,	összes óra
Ásatás a./	25	239	1.868
b./	15	50	158
Barlangi geodézia	7	23	125
Barlangbontás	8	30	186
Barlanggeodézia-morfológia	5	13	67
Barlangfeltárás	2	11	64
Barlangi fotózás	2	7	10
Külszíni munkák	7	46	150
Hírközlő szervek segítése	3	15	45
Tábori ügyeleti munka	-	35	280
Barlangbejárás	5	52	176
Ö s s z e s e n :	79	521	3.129

a./ csak ásatás

b./ Egyéb barlangi munka után rövid időre munkavégzés az ásatásnál.

4.1 ÁSATÁS:

A tavaly megkezdett ásatást folytattuk a Szentandrás-barlangban. Összesen /Kb./ 90 m³ kőzettörmelék, agyagot, iszapot, lösz termeltünk ki és vizsgáltunk át. Pattintott obszidián köeszközök, különböző koru cserépedény-töredékek, bronz szőlőmetsző kés, vaskarika és csontok kerültek elő. Hat jól elhatárolható réteget különítettünk el. Rétegtani és őslénytani vizsgálatok céljára nagyszámu falmintát vettünk.

4.2 Barlangi és külszíni geodéziai mérések:

Barlangmorfológiai vizsgálatok céljából elkészítettük a Földvári barlang 150-es léptékű új térképét. A poligonvonal pontjait jelöltük a további vizsgálatok számára.

Felmértük a jelentősen megnövekedett Szentandrás-barlangot és a Kis-Zsombolyt s $M = 1 : 100$ -as térképen ábrázoltuk. A barlangokat összemértük és a 312-es szinten lévő pontokhoz kötöttük. A Rákóczi-barlang téréjéből nyíló új barlangfeltárásról térképvázlatot készítettünk.

4.3 Barlangi bontás:

Leg kitartóbban a Kis-zsombolyban dolgoztunk. Több méter lefelé való haladás után a hagyományos technikával a további bontási lehetőségek megszűntek. Elaggott borsóköves darabok nagy tömegben kerültek elő a bontásból.

A Szentandrás-barlang alatt található Remény-barlang bontása a bánya által legördített kövek miatt életveszélyes. Komoly ácsolat mellett a munka megkezdhető. E barlangból is kerültek elő cserépmaradványok.

A Köztes-barlangoknak nevezett üregben a munkát az összeékelődött kőtömbök miatt abbahagytuk.

A Szentandrás-barlang mellett, a télm fellevegőzés helyén komolyabb erőbedobással a feltárást folytatni lehet.

A Szentandrás-barlangból olyan kalcitbekérgezések, üregkitöltő kristálydruzák kerültek elő, amelynek csakis alulról feltörő vízekből vállhatott ki. Ez - és a fentebb említett Kis-zsomboly törmelékanyaga - megerősíti régebbi feltételezésünket, miszerint a 312-es szint alatt közvetlenül komoly barlangrendszernek kell lennie

4.4 Barlanggeológiai - morfológiai - genetikai vizsgálatok.

A Földvári-barlangban megkezdtük a jelzett vizsgálatok elvégzését. Elsősorban helyszíni vizsgálatokat, méréseket, adatrögzítéseket végeztünk, de műszeres vizsgálatok céljára a barlangból mintaanyagot vettünk.

A Rákóczi-barlanghoz vezető téré helyszíni geológiai - tektonikai - vizsgálata megkezdődött.

4.5 Barlangfeltérés.

A Rákóczi-barlanghoz vezető téréből egy minden valószínűség szerint eddig ismeretlen új mellékágat fedeztünk fel, kürtömászás során. Vázlatos felmérése megtörtént.

A szállítószalag üzemzavara miatt lehetőségünk nyílt a ledobóaknába való ismételt leereszkedésre. Sajnos a májusban megtalált barlang bejáratát vizsgálatunk idején elborította a törmelék, így a feltérésre nem kerülhetett sor.

4-6 Barlangi fotózás:

Az OKTH. Ém-i Felügy. képviselője segítségünkkel fotókat készített a hivatal részére a Földvári-barlangban és a Rákóczi-barlang téréjében.

A sajtó és Televizó, rádió képviselői több alkalommal készítettek felvételeket munkahelyeinken, melyekből az újságokban és Televizióban láthattunk képeket. Az ásatásról az ásatásvezetőn kívül sokan készítettek szakmai és emlékfelvételeket.

4.7 Külszíni munkák.

A Szentandrás-barlang környezetében több alkalommal végeztünk geológiai - morfológiai - tektonikai megfigyeléseket, valamint a barlangokat geodéziailag összemértük.

A szentandrászi oldalon H. Szabó Béla elbeszéléseiből ismert barlangot többször kerestük, de csak kis üregeket találtunk.

A robbantási munkák után az OKTH. Ém-i Felügy. képviselője többször szemrevételezte a bányafalakat. Több helyen talált beomlott barlangra utaló nyomokat.

4.8 Hírközlő szervek segítsége.

A táborozás során a MIV, rádió, MHI., Uj Tükör, Északmagyarország képviselőinek 4 alkalommal mutattuk be munkahelyeinket.

4.9 Barlangbejárások.

Munkavégzés után több alkalommal mutattuk be - elsősorban a barlangokkal most ismerkedőknek - a Földvári és a Rákóczi barlangokat.

4.10 Tábori munka, ügyelet.

A tábor időtartama alatt állandó ügyeletet tartottunk, melynek feladata a tábor rendbentartása, az érkezők fogadása és az egyszeri meleg étel előállítás.

5. MUNKÁNK ÉRTÉKELESE:

5.1 Leletmentés:

Miután a Bánya Üzem a Szentandrászi-barlang leművelését kérte, igen fontos volt a régészeti leletek mielőbbi kimentése. A leletmentő ásatás munkálatainak értéke - a szokásos ásatási segédmunkási díjat számolva - 50.650,-Ft volt.

5.2 Komplex barlangtani vizsgálatok.

Mivel az Esztramos-hegy barlangjainak tudományos feldolgozása eddig nem történt meg, így a most beinduló vizsgálatok igen nagy lépéssel vihetik előre a hegy barlangjainak geológiai - geomorfológiai - hidrogeológiai - genetikai megismerését. Az elvégzett helyszíni adatgyűjtő tudományos munka értéke - az előzőnek megfelelő ásatási segédmunkási /!!!/ díjat számolva - 23.175,- Ft.

6. PUBLICITÁS.

A tábor időtartama alatt riportot adtunk és a munkahelyeket bemutattuk az Északmagyarország, az Uj Tükör, az MHI., a Magyar Rádió, a Miskolci Rádió, az MIV. és a Műszaki Egyetemünk munkatársainak. A riportok elhangzottak és megjelentek, ill. megjelenés alatt vannak.

7. TOVÁBBI TERVEK.

A megkezdett tudományos munkát be szeretnénk fejezni, s még ez évben a miskolci Herman Ottó Múzeum, ill. MKBT. szaklapjaiban közölni kívánjuk az eredményeket.

Jelen előzetes jelehtésünket a rendező szerveknek és az MKBT-nek küldjük meg.

Az MKBT. műsorfüzetében a táborról beszámolunk.

Amennyiben lehetőségünk lesz rá, úgy a rendező szervek gondozásában a teljes szakmai és statisztikai adat közzétételével önálló jelentést kívánunk kiadni.

A munkában résztvevő barlangkutató csoportok az itt végzett munkájukról az elkészült térképekkel, szakmai eredményekkel és statisztikai adatokkal együtt - a rendes OKTH-nak és az MKBT-nek is megküldendő - évi jelentésükben fognak beszámolni.

Az Esztramos-hegy minél szélesebb körű speleológiai feldolgozását a továbbiakban is folytatni kívánjuk.

M i s k o l c , 1982. 08. 25.

Lénárt László sk.
BMTE. Földtani Szakosztály vezető.

Megjegyzés: Az OKTH. Ém-i Felügyelőség felé Majoros Zsuzsanna,
A Herman Ottó Múzeum felé Simán Katalin készít részletes,
az intézménynek megfelelő jelentést.

Kapják: 1./ BMTE.
2./ OKTH. Ém-i Felügyelőség.
3./ Herman Ottó Múzeum
4./ MKBT.
5./ Barlangkutató csoportok:
a./ Herman Ottó
b./ Cerberus
c./ Marcel Loubens
d./ FTSK.
e./ USE. Pannonia
f./ Papp Ferenc